

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 25 november 2010

MEDITATIE

Adventsverwachting

Wij leven weer in de adventsweken. Het zijn de weken, waarin de Kerk gedenkt de tijd van verwachten, die voorafging aan de komst van Gods Zoon in het vlees.

Toen Adam zich in het paradijs heeft losgescheurd van God scheen het menselijk geslacht geen toekomst meer te hebben. Slechts de drievoudige dood, die God als straf op de zonde gedreigd had, scheen ons te wachten. Toen heeft het God echter behaagd het ondoorgrondelijk en eeuwig welbehagen te openbaren, dat Hij van eeuwigheid gehad heeft in een gevallen mensengeslacht. Daar klonk de belofte van het komende Zaad der vrouw, de moederbelofte, de bevende mens in de oren: 'Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen.'

Wonderlijk toch, geliefden, dat Gods Zoon toen niet aanstonds gekomen is! Het heeft nog zo'n vierduizend jaar geduurd eer dit woord uit het paradijs vervuld was. Dit deed de Heere om Zijn

Mijn ziel wacht op de Heere, meer dan de wachters op de morgen; de wachters op de morgen.

Psalm 130:6

Kerk te oefenen in het leven des geloofs, in het hopen op Zijn woord. Zeker, dat had de Heere anders kunnen doen. Maar het heeft Hem behaagd het zó te doen, en hierin blinkt Zijn wijsheid het meest uit. Denk niet, dat Gods oude Kerk in de vierduizend jaren van adventsverwachting alleen uit die ene moederbelofte heeft moeten leven! O nee, de Heere heeft de belofte gedurig vernieuwd. Als flonkerende sterren staande profetieën van Christus' geboorte in het Oude Testament. Velen van Gods kinderen, vooral Jesaja, maar zelfs ook goddelozen als Bileam hebben moeten dienen om te profeteren van Zijn komst. En weet u wat nu zo wonderlijk is? Hoe dichter het ogenblik van de geboorte van de Beloofde der vaderen naderbij kwam, des te onmogelijker werd het! Donkerder en

donkerder werd het in Juda; het volk zuchtte onder het Romeinse juk; Davids koningshuis was een vervallen hut geworden. En niemand verstond dat ook dát door de Heere voorzgd was: zou het Rijsje niet voortkomen uit de afgehouden tronk van Isai? Zó donker werd het ten laatste, dat zelfs de profetie ging zwijgen, vierhonderd jaren lang na Maleachi, zodat de Kerk moest klagen: *Niet één profeet is ons tot troost gebleven; Geen sterv'ling weet, hoe lang dit duren zal!*

Toch was er altijd nog een volk in Israël, dat zonder Hem, Die in het paradijs was beloofd, niet leven en niet sterven kon. In het hart van dat volk leefde menigmaal de verzuchting, die boven deze overdenking geschreven staat. Hoe konden de wachters oudtijds op de stadsmuren uitzien naar de morgen; wat duurde de nacht lang! Zo is er echter nog een volk op aarde, dat in de levende adventsverwachting uitziet naar de Beloofde. O, gezegend ogenblik, als in het hart van een door Gods wet aan zichzelf ontdekte ziel, die zich buiten God gevoelt, de belofte van de komende Morgenster wordt geopenbaard! Daar wordt het advent. Daar daagt de dag der verlossing. Echter, het is nóg nacht. De vertroosting Israëls wordt daar met Simeon en met Anna wel verwacht, maar och, zij is de ónze nog niet. Geliefden, kent u iets van dat wachten op Hem? Bent u erachter gebracht, dat u nog buiten Hem leeft en daarom rampzalig, nee, niet wordt, maar bent. Sloeg de hoge God Zelf reeds alles waarop u uw hoop gebouwd had uit de handen? Verstaat u al, dat buiten die belofde Christus geen leven is? Zo Hij nog vertoeft, verbeid Hem dan; Hij zal gewisselijk komen. Of leeft u nog rustig door in uw koude en dode godsdienstigheid, netjes goddeloos? Ach, beef dan. Buig dan uw knieën. Smeek of God u de rust opzegt. Straks is er geen tijd meer, dan wordt het voor eeuwig nacht. Dan zult u wel uitzien naar licht, maar God zal het stellen tot duisternis. Verlaat dan de zonde, haast u, spoed u om uws levens wil!

Inhoud

89e jaargang

Nr. 8

- 1 Adventsverwachting
- 2 Een nieuwe Reformatieherdenking: Refo500 (1)
- 2 De Synode van de NRC te Grand Rapids
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (46)
- 4 De GG kunnen niet mee met de HSV (4)
- 5 Even maar...
- 7 De Jakobsladder (5)
- 8 Kleine gemeenten: Mijdrecht (6)
- 10 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

Capelle a/d IJssel, ds. A. Moerkerken

Een nieuwe Reformatieherdenking: Refo500

Herinnert u zich nog het jubileum van Calvijn? Wat hebt u er zoal uit meegenomen? Mij staan vooral drie momenten bij. De tentoonstelling over Calvijn in de Grote Kerk van Dordrecht, die het bezoek zeker waard was.

Ook herinner ik me het boek over de reformator, getiteld "Heilig vuur". De schrijver Frans Willem Verbaas gaf toe 'weinig met Calvijn te hebben'. In zijn boek wordt Calvijn getekend als een stijve, onbarmhartige man. Maar dat was de reformator niet. Lees de gebeden in de Bijbelcommentaren en u komt onder de indruk van zijn begopenheid met de zielen hem toevertrouwd.

Mijn beste herinnering aan het jubileum was het moment dat de postbode Calvijn's hoofdwerk overhandigde, de *Institutie*, vertaald door dr. C.A. de Niet. Het is de laatste uitgave van de *Institutie* in een lange reeks van uitgaven sinds het jaar 1559. Bij de eerste Nederlandse uitgave schreef de vertaler dat men Calvijn's boek moest gebruiken, '...in de Heere, om de zaligheid van zijn ziel, de bevestiging van zijn geloof, de vertroosting en versterking van zijn hoop'. Bij de presentatie van de laatste uitgave werd door minister Donner gezegd: 'Ik verwacht niet dat deze vertaling van de *Institutie* tot een terugkeer naar het geloof der vaders zal leiden. Daarvoor zijn we al te veel doorgeschoten in een seculiere tijd'. De minister bracht onder woorden dat er van het calvinisme nog maar weinig over is in ons land. Mogelijk is de herdenking van Calvijn ongemerkt aan u voorbijgegaan. Maar geen nood, in de maand oktober van dit jaar is een nieuwe herdenking van start gegaan onder de naam Refo500. De initiatiefnemers van Refo500 wilden de herdenking van Calvijn in 2009, voortzetten in een brede Reformatieherdenking. En ze wilden het niet bij een jaar laten. De herdenking die op 30 oktober jl. van start ging, zal zeven jaar duren en wordt beëindigd op 31 oktober 2017. Het is toe te juichen dat de Reformatie de komende jaren zo royaal onder

de aandacht komt. We zijn aan de reformatoren veel verplicht. Het is een goede zaak na te denken over de betekenis van de Reformatie na 500 jaar. Refo500 heeft waardevolle projecten op de agenda staan. Er worden conferenties gewijd aan belangrijke vertegenwoordigers van de Reformatie zoals Phillipus Melancthon en Guido de Brès. De synode van Emden en het concilie van Trente krijgen een prominente plaats in de reeks van activiteiten.

Er komt ook een tentoonstelling ter ere van 450 jaar Heidelbergse Catechismus. De projectbeschrijving laat een gevuld programma zien: wetenschappelijke edities, populaire werken, lezingen, conferenties, reizen en uitstapjes, lesmateriaal, debatavonden, cd's en concerten. Ook de moderne media worden volop ingezet: 'interactief debat met twitter, video-interviews en sociaal media'. Refo500 wil zich zo eigentijds mogelijk presenteren.

Afgezien van deze nogal moderne vormgeving, kunnen kritische vragen gesteld worden bij de breedte van de Reformatieherdenking. Op de site van de stichting wordt opgemerkt: 'Refo500 is niet aan een levensbe-

schouwing gebonden en is daarom interessant voor veel soorten partners'. De directeur prof. dr. Herman J. Selderhuis merkt op dat Refo500 geen missie heeft: 'We worden daarom wel een seculiere stichting genoemd'. Hij typeert het project als een carpoolplaats waar mensen van allerlei achtergronden elkaar ontmoeten.

Op de startbijeenkomst van 30 oktober in Gouda kwam dit duidelijk naar voren. Sprekers van allerlei pluimage kwamen aan het woord: een liberale senator, een roomse priester en een vrijzinnig communicatiedeskundige. We hoeven er niet op te rekenen dat deze sprekers het getuigenis van de Reformatie recht zullen doen. Dat bleek ook wel. Op de eerste bijeenkomst van Refo500 werden humanisten als Erasmus en Coornhert bejubeld, maar Calvijn en zijn volgelingen kritisch bejegend. Het gevaar is niet denkbeeldig dat, wanneer deze stemmen op de voorgrond komen, er van een echte Reformatieherdenking geen sprake kan zijn. Onze voorouders leefden bij de Schrift, 'in enigheid des waren geloofs'. Daar hebben ze hun leven voor gegeven, tot op de brandstapel toe. Het is te wensen dat dit getuigenis in de Reformatieherdenking op de voorgrond komt. Anders zal minister Donner nog gelijk krijgen: 'Tot een terugkeer naar het geloof der vaders zal het niet leiden'.

In een volgende aflevering zullen we ons bezinnen op het doel van Reformatieherdenkingen.

(wordt vervolgd)

Gouda,

ds. G. Clements

De Synode van de NRC te Grand Rapids

29 en 30 september 2010

Elke twee jaar vergadert in de maand september de Generale Synode van onze zustergemeenten in Canada en de Verenigde Staten. Zoals bij onze Generale Synode er een predikant uit Noord-Amerika de vergaderingen bijwoont, zo is het ook gebruikelijk dat er een afgevaardigde van onze gemeenten daar de Synode bijwoont.

Bij ons is Utrecht de plaats van vergaderen en aan de overkant komt men samen in Grand Rapids, een grote stad in de staat Michigan, waar vroeger veel van onze emigranten naar toe zijn getrokken. De vele Hollandse namen herinneren daar ook aan. Prachtig zijn in deze tijd de herfstkleuren van de bossen rondom de stad.

Op dinsdagavond 28 september werd

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

VERBERGING
VOORBEELD

VOORSpraak

VREDE
WAARACHTIGE

in het kerkgebouw van de gemeente van Covell Avenue de bidstond gehouden voorafgaand aan de Generale Synode. Ds. H. den Hollander ging in deze dienst voor. Hij sprak naar aanleiding van Habakuk 3:17,18 over blijdschap in de Heere. Ten 1^e stond hij stil bij de omstandigheden waarin deze blijdschap ervaren wordt, en ten 2^e bij het fundament waarop deze blijdschap gegrond is. Rustig en eenvoudig tekende hij het wondere genadewerk van de Heere in het hart van Gods kinderen. Hoe Hij machtig is om zelfs in de bangste omstandigheden het hart te verheugen en dat op grond van het werk van Christus. Dan worden er, al is het in een andere taal en in geheel andere omstandigheden, dezelfde klanken als bij ons beluisterd en dat geeft inhoud aan de nauwe (correspondentie)band, die wij met onze overzeese gemeenten hebben.

De Synode-vergadering werd woensdagmorgen ook door ds. Den Hollander geopend namens de roepende kerk van Fort Macleod. Gememoereerd werd o.a. het overlijden van ds. J. Spaans, die zo'n grote plaats innam in het geheel van de gemeenten. Daarna werd kort stilgestaan bij Mattheüs 15. Vervolgens werd het moderamen gekozen. Het was voor het eerst sinds vele jaren dat (inmiddels oud) ouderling G.J. Moerdyk van Kalama-zoo er geen deel meer van uitmaakte. Dit in verband met zijn hoge leeftijd. In zijn plaats werd als tweede scriba ouderling G van Hierden van Fort Macleod gekozen. Ds. J. den Hoed werd opnieuw tot voorzitter gekozen. Vervolgens werd de agenda in een stevig tempo afgewerkt.

Van de vele zaken die aan de orde kwamen zullen we er enkele noemen:

- De financiële steun aan de scholen in Canada en de VS door ons deputaatschap voor Bijzondere Noden wordt zeer gewaardeerd, want de financiering van dit onderwijs blijft een punt van aanhoudende zorg.
- Ook dit jaar kon er helaas niemand worden toegelaten om de lessen aan de Theologische School te volgen.
- Het zendingswerk in Bolivia mocht zijn voortgang hebben. De vervulling van het ambt van ouderling vanuit de gemeente van Loma Alta blijft een punt van zorg. Het wegval-len van steun door niet-kerkelijke organisaties aan allerlei ontwikkelingsprojecten rond de gemeente van Loma Alta onderstreept de noodzaak van de zending om zich

'En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige.'

1 Johannes 2:1b

Johannes gebruikt in zijn brief de Griekse naam Paracleet. Dit is door de statenvertalers vertaald in 'Voorspraak'. De apostel spreekt over de verhoogde Middelaar. Johannes gebruikt de naam Paracleet ook in zijn evangelie. Dan wordt het vertaald met 'Trooster' en wordt de Heilige Geest bedoeld.

De grondbetekenis van het woord Paracleet is *er bij geroepene*. De Heilige Geest is aan de zijde van Gods kinderen om hen te helpen en te troosten, te bemoedigen en te sterken in de strijd. Hij is de Paracleet in het hart. Maar Gods volk heeft ook een Paracleet in de hemel. Dat is Christus, en over Hem schrijft Johannes in zijn brief.

Wat een troost voor degenen die geen kracht, wijsheid en recht hebben om hun zaak bij God te brengen. Zij hebben een Advocaat in de hemel. Christus verdedigt hun zaak bij de Vader. Hij is de Voorbidder voor een rechteloos volk. De kanttekening verwijst naar Romeinen 8:34: 'Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechter hand Gods is, Die ook voor ons bidt'.

Deze Voorspraak is zo nodig, want wij hebben de Vader door onze zonden vertoorned. Christus toont Zijn verdiensten gedurig voor het aangezicht van de Vader. Opdat de Vader schuldige zondaren zou aanzien in Zijn volbrachte werk. De Heilige Geest is een Voorspraak van vertroosting en Christus is een Voorspraak van verzoening.

Is dit voor u een wonder geworden? Van nature regelen we onze eigen zaken en menen dit ook nog te kunnen doen. Het is pijnlijk en schokkend als we erachter komen dat wij niet bij machte zijn om één zaak bij God te bepleiten. Dan blijven we alleen over en wie kan dan voor God bestaan? God is rechtvaardig en wij moeten zwijgen.

Christus treedt naar voren en neemt uw zaak op. Zijn naam is 'Voorspraak'. Hij zal betonen die naam waar te maken voor een volk dat naar recht moet zwijgen. En wat Hij spreekt wordt altijd door de Vader overgenomen. Christus zal Zijn volk en erve nooit begeven en verlaten.

Lisse, ds. C. Neele

te concentreren op het eigenlijke zendingswerk.

- Besloten werd om in de toekomst de verslagen van de classes in The Banner of Truth kort en bondig te laten zijn. In aansluiting hierop zullen wij dit verslag ook niet te veel laten uitdijen.
- Punten als een zorgvuldiger weergave van de tekst van de Drie Formulieren van Enigheid en de formulieren en de behoefte aan meer verantwoorde kinderboeken en ook dagboeken voor de jeugd werden doorgesproken en beleid erover vastgesteld.
- Naar aanleiding van het rapport van het Modern Media Committee werd uitvoerig gesproken over de zorgen en gevaren van open internet. De verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerkenraden in deze werd benadrukt. Afgesproken werd dat er een kanselbrief zou worden opgesteld voor de gemeenten, waarin de Synode met klem het gebruik van open internet afwijst.

- ‘Zijn ongeveer 450 psalters nog niet genoeg?’ is de vraag van één der afgevaardigden, wanneer voorgesteld wordt meer “Dutch Psalms” te vertalen en te gebruiken. Het bleek dat deze vraag de voorzitter uit het hart gegrepen was en dit voorstel werd dan ook niet overgenomen.

- De visumproblematiek voor predikanten van buiten de VS werd ook aan de orde gesteld.

Door een wetswijziging in 2008 is dit bijzonder bemoeilijkt en stelt het de plaatselijke gemeenten voor hoge kosten en veel inspanning om een dergelijk visum voor een predikant te verkrijgen. Een bevredigende oplossing werd er (nog) niet voor gevonden.

- Stof tot discussie was er bij de vraag uit één van de classisvergaderingen of er Bijbelse gronden zijn tegen dan wel vóór het zendingswerk onder de Joden. De Synode sprak unaniem uit dat er geen Bijbelse gronden zijn waarom dit zou moeten worden afgewezen. Maar om het werk zelf ter hand te nemen lijkt voor een relatief kleine denominatie met een forse financiële belasting van de scholen en het zendingswerk in Bolivia een stap te ver. Maar er leefde geen bezwaar tegen het steun verlenen aan het deputaatschap Israël in Nederland.

- Een teer punt was de kwestie van de In Vitro Fertilisatie dat door de Classis Far-West op de Synodetafel

werd neergelegd. Teer, niet in de zin dat de synode er niet eenduidig over was, maar de pastorale kant van de nood van de kinderloosheid werd sterk gevoeld. Toch heeft de vergadering duidelijk uitgesproken dat IVF, ook als er maar één eicel bevrucht wordt, in strijd is met het zevende gebod. Daarbij komt dat helaas vaak de praktijk is dat er meer eicellen bevrucht en bewaard worden. Van groot belang werd geacht in deze te informeren - er wordt een brochure geschreven - en te waarschuwen.

Ds. P. Bazen, assessorpreses, sloot op verzoek van de voorzitter op donderdagmiddag de vergadering af met het lezen van Psalm 121 en gebed, waarna de afgevaardigden zich over de weg of

door de lucht weer huiswaarts begaven.

Het was goed de broeders weer te ontmoeten. We hebben wat mogen delen in de zorgen waar ook de gemeenten van overzee mee te kampen hebben. De Heere geve onze broeders predikanten en ouderlingen van overzee in hun vele arbeid te mogen ervaren, waar ds. J. den Hoed over sprak op de morgen van de tweede vergaderdag, uit Psalm 61: ‘Van het einde des lands roep ik tot U als mijn hart overstelpt is; leidt mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn. Want Gij zijt mij een toevlucht geweest een sterke Toren voor de vijand’.

Meliskerke,

ds. G.J.N. Moens

4

De GG kunnen niet mee met de HSV

Maar hoe moet het dan met onze jeugd? Deze vraag klinkt nogal eens in het gesprek over Statenvertaling en de herziening ervan in de HSV. Aan de vooravond van de presentatie van deze nieuwe vertaling willen we in een afrondend artikel nadenken over deze vraag. Want onze jeugd moet ons zeker aan het hart gaan. In het licht van Psalm 22:31-32 zien we uit naar de tekenen van Gods werk onder onze jongeren. Maar, juist de liefde tot de jeugd brengt ons terug bij de Statenvertaling. Onze jeugd is namelijk gediend met een betrouwbare Bijbel.

In drie artikelen stonden we stil bij de herziening van de Statenvertaling. We concludeerden dat de Stichting Herziene Statenvertaling een vertaling heeft gemaakt die geen Statenvertaling is. Het is een andere vertaling geworden, die op vele punten verder gaat dan de Nieuwe Vertaling van 1951. In het tweede artikel kwamen we tot de slotsom dat we met de HSV vele schatten uit de kerkgeschiedenis kwijttraken. We wezen op de kanttekeningen, het verstaan van de belijdenisgeschriften, de liturgische formulieren, wezenlijke uitdrukkin-

gen uit de geloofsleer en de eenheid in het kerkelijk leven. Al met al hangt er aan de HSV een hoog, heel hoog prijskaartje.

Wezenlijke inhoud

In het derde artikel moesten we vaststellen dat de Herziene Statenvertaling doelbewust inhoudelijk afwijkt van de Statenvertaling. Door soms onbegrijpelijke keuzes gaat de rijkdom en de diepte van Gods Woord in een aantal teksten zelfs verloren. De gehechtheid aan de Statenvertaling is dus niet een nostalgische liefde voor een museumstuk, maar een verbondenheid aan de wezenlijke inhoud van Gods Woord. Natuurlijk willen we niet suggereren dat de medewerkers aan de HSV die verbondenheid missen. Het zij verre van ons om een oordeel over personen uit te spreken. Maar juist de bestudering van het uiteindelijke resultaat bracht tot de onthutsende conclusie dat er heel wat van de diepte van Gods Woord verdwenen is. Of, zoals iemand het onlangs zei: Ik ben bang dat het pit en het merg eruit weg is. En weg is weg, dat komt niet meer terug.

In dit vierde artikel willen we komen tot een afronding. Daarbij betrekken

we de reacties in de media op de besluiten van onze Generale Synode over de HSV. Opnieuw heeft deze breedste meerdere vergadering immers opgeroepen om de HSV af te wijzen en het gebruik van de Statenvertaling krachtig te bevorderen. Tijdens dezelfde synodedagen is een warm pleidooi gevoerd om onze jeugd in het oog te blijven houden. Het liep als een rode draad door de verschillende besprekingen heen dat de jeugd –de toekomst van de kerk– ons zeer ter harte moet gaan. Wel, zo reageren sommigen, de zorg voor de jeugd pleit toch juist voor de HSV? Waarom wordt deze dan afgewezen?

Onze synode heeft opnieuw uitgesproken dat onze jeugd juist niet met de HSV gediend is. Ze is gediend met de voluit betrouwbare Statenvertaling. Liefde tot de jeugd gaat voor onze synode juist samen met *afwijzing* van de HSV. Een zo drastisch herziene bijbelvertaling is een verkeerde oplossing om onze jeugd bij Gods Woord te behouden.

Prachtig

Van tevoren kunnen we natuurlijk niet weten wat de HSV met de jeugd zal doen. Zullen degenen die eerder

kozen voor de Groot Nieuws Bijbel of de Nieuwe Bijbelvertaling via de HSV terugkeren tot de Statenvertaling? Als we kennis nemen van discussies onder jongeren op internet lijkt dit er voorlopig niet op. Een aantal jongeren vindt de HSV prachtig: Nu hebben ze er weer een vertaling bij! Het lijkt er verder op juist de studerende naar nieuwere vertalingen grijpen. Terwijl zij het meeste verstand heb-

Een zo drastisch herziene bijbelvertaling is een verkeerde oplossing om onze jeugd bij Gods Woord te behouden.

ben gekregen om de Statenvertaling te begrijpen. Ze geven aan dat ze al in allerlei vertalingen lezen en dat een nieuwe vertaling welkom is. Sluit dit niet aan bij een trend die onder jongeren (en ook ouderen) al langere tijd zichtbaar is? Vrije keuze doet het in onze tijd beter dan binding. Kerkelijk shoppen is hier ook een uiting van.

De *bedoeling* achter de herziene vertaling is inderdaad om de jeugd bij de Statenvertaling te blijven betrek-

ken. Op allerlei wijzen wordt ook via de digitale wegen de HSV gepromoot. "Deze cover is speciaal ontworpen voor jou!" zo lezen we op de website van de HSV. Maar laten we nuchter zijn, als we door middel van zo'n speciale HSV-editie een bijbelvertaling aantrekkelijk moeten maken voor de jeugd, dan moeten we afvragen of we op het goede spoor zitten. En, al zouden jongeren gewonnen worden voor de HSV, dan zijn ze nog niet bij de Statenvertaling, maar bij een herziening ervan die heel ver gaat.

Hoe lang zal deze herziene vertaling overigens bruikbaar blijven? Taal verandert snel. Is de HSV een open vertaling die voortdurend herzien zal worden? Is de HSV van 2010 over twintig jaar weer vervangen door een nieuwere vertaling, omdat ook de HSV de jeugd onvoldoende bleek te binden? Wie de geschiedenis van de Bijbelvertalingen kent, weet dat het vrijwel nooit bij één herziening blijft.

Verschil

We komen zo bij een fundamenteel verschil met de Statenvertaling. Deze vertaling is niet gemaakt, omdat andere vertalingen *verouderd* waren. De opdracht voor de Statenvertaling ging

Even maar.....

Groeten en doorlopen. Dat was het plan. Midden in de nacht, een moslim op een bankje ergens in een ziekenhuis. Daar gaan we dus geen gesprek mee beginnen. Ach, wat gaat het soms toch anders dan we denken. Inderdaad, de man werd gegroet. Hij groette terug. In het Engels. Belangstelling was gewekt. En jawel hoor...: 'Kunt u niet slapen...?' De man gaf als antwoord dat hij nooit sliep in het ziekenhuis. Maar ook dat hij zo ontzettend veel had om over na te denken. Nog meer belangstelling gewekt. U moet het voor u zien, een oude grijsaard, althans dat leek hij. Was echter nog maar voor in de zestig. Voorover leunend op één van zijn krukken deed hij zijn verhaal. Hij had deel uitgemaakt van de regering onder het regime van Saddam Hoessein. Ging prima. Tot ze er achter kwamen dat hij chris-

ten was. Nee, Saddam zelf zat er niet zo mee, maar zijn aanhangers wel. De man werd in de gevangenis gegooid. Toen ze dachten dat ze hem doodgeslagen hadden, hebben ze hem buiten gegooid. Ze hadden hem namelijk met stokken flink wat slagen toegediend. Er waren dan ook verlammingen opgetreden. Zijn tanden was hij daardoor eveneens op vreselijke wijze kwijtgeraakt. De Amerikanen hebben hem later van een nieuwe identiteit voorzien. En ja, toen kon hij het land uit. Maar waarheen?

Nederland! Nee, niet vanwege het goede leven hier, maar omdat hij verlangde in een christelijke natie te wonen. En dat is hem toch zo bitter tegengevallen. Hij vertelde me dat hij het meest geschrokken was van hoe de mensen die zich voor christenen uitgeven zich dur-

ven kleden als ze naar Gods huis gaan. De moslims in zijn land hadden meer respect voor hun god - zo zei hij - dan de christenen voor de God des hemels. Toen ik hem vroeg of hij veel in zijn Bijbel las, antwoordde hij me dat dat alles was wat hij had. U begrijpt dat het gesprek langer was dan we kunnen weergeven. Hij vertelde me van schuld en genade. Eén ding wil ik u niet onthouden. Op de vraag of hij Christus kende en Hem in het Woord mocht vinden, begon hij te huilen. Had ik zo'n foute opmerking gemaakt? Nu is mijn Engels niet vlekkeloos maar toch...Hij sprak en zei: dertien jaar ben ik in deze christelijke natie en u bent de eerste die aan me vraagt of ik Christus ken.... Die opmerking snijdt door harten die Hem van harte door genade mogen liefhebben. Voelt u mee?

uit, omdat andere vertalingen *niet goed genoeg* waren. Ze stonden te ver af van de grondtalen waarin de Heere Zichzelf had geopenbaard. De statenvertalers kregen niet de opdracht om een vertaling te maken voor de jeugd, maar om een getrouwe vertaling te maken. Dit uitgangspunt is wezenlijk anders dan de motieven die in later eeuwen gebruikt zijn om de Bijbel opnieuw te vertalen en daarmee ook anders dan die van de HSV.

We doen er richting onze jeugd goed aan als we hen op de Statenvertaling wijzen als de beste Nederlandse bijbelvertaling. Waar zijn ze meer mee gediend dan met zo'n betrouwbare vertaling? Het is al moeilijk genoeg om bij alle vragen die op hen afkomen, vast te houden aan Gods onveranderlijke Woord. Juist dan hebben ze een vast baken nodig, een Bijbel waarvan we met een gerust hart kunnen zeggen dat het een zeer betrouwbare weergave is van wat God gesproken heeft.

Efeze

Laten we richting onze jonge mensen maar open en eerlijk zeggen dat de Heilige Geest geen Bijbel heeft geïnspireerd die heel gemakkelijk te begrijpen is. Daarvan ligt de schuld niet bij de Statenvertaling maar bij ons verduisterd verstand.

Laten we ons eens verplaatsen in de gemeenten die door de apostel Paulus zijn gesticht. Korte tijd na de overgang uit het heidendom kregen ze van de apostel brieven die diep van inhoud en echt niet gemakkelijk te begrijpen waren. Zelfs Petrus, die drie jaren onderwijs van de Heere Jezus had gekregen, erkent dat (2 Petr 3:15-16). En toch heeft de Heere Paulus zo geleid dat hij deze brieven schreef. Is het niet gepast dat wij –van jongs af opgevoed bij Gods Woord– zwijgen als we de Bijbel moeilijk vinden? Is het niet beter dat we onszelf onderzoeken waarom we de Bijbel moeilijk vinden?

Het is ondertussen allerm minst de bedoeling om problemen van jongeren weg te wuiven. We willen ook zeker niet de moeiten van ouders en leerkrachten van bijvoorbeeld moeilijk lerende kinderen van tafel vegen. Maar als we die taalkloof als het grootste probleem zien en vervolgens die taalkloof willen wegnemen door een nieuwe bijbelvertaling, dan gaan we voorbij aan onze grootste nood: ons verduisterde verstand én onze geestelijke onwil om onderwezen te worden vanuit Gods Woord. We willen

geen stenen gooien, maar we moeten wel eerlijk blijven: Hoe staat het met ons bijbellezen? Laten we maar niet beginnen met onze jeugd, maar met de vaders die werken. Hoe vaak gaat hun Bijbel open? Wat lezen we per week? Wat betekent ons ja-woord bij de doop als we ons zelf al nauwelijks verdiepen in Gods Woord? Komen we dan toe aan het onderwijzen van onze kinderen?

Er is een veel uitnemender weg dan maken van een herziene vertaling. We hebben het persoonlijke onderwijs van Gods Geest nodig. Dat allereerst. Maar laten we nooit vergeten dat de Heere middellijk werkt. Door een geopende Bijbel heeft Hij al zoveel Adamskinderen bekeerd. Laat het Woord toch opengaan aan de tafels. Echt het Woord, in de Statenvertaling. Laat het Woord uitgelegd worden, in de preek, op de catechisatie, maar zeker ook in de huizen. Daar ligt de eerste opdracht (Deut 6:6-9) die we bij de doop vrijwillig op ons namen (derde doopvraag)!

Dertien jaar

Tenslotte, begin 1998, dus bijna dertien jaar geleden, schreef ds. A. Moerkkerken in De Saambinder een artikel over het pleidooi dat toen klonk voor een herziening van de Statenvertaling. In november 2003 volgde een ander artikel van zijn hand. Inhoudelijk staan de artikelen die nu geschreven zijn geheel in deze lijn. In 2007 wees onze Generale Synode de HSV unaniem én krachtig af. Tijdens de synodedagen van september dit jaar werd dit standpunt nog eens onderstreept. In het verslag in De Saambinder lezen we: "Meerdere afgevaardigden vroegen de synode opnieuw uit te spreken dat de gemeenten onverkort vasthouden aan de Statenvertaling."

Er loopt dus een constante lijn door de meest recente geschiedenis van onze gemeenten, een lijn die al meer dan een eeuw oud is, namelijk een hartelijke verbondenheid aan een onveranderde Statenvertaling. Sinds het ontstaan van de Gereformeerde Gemeenten is dit nooit een zaak van discussie geweest. Laat dat zo blijven. Dat is niet alleen een verantwoordelijkheid van een synodale vergadering, maar ook van de leden van de gemeenten. Zij hebben zich door hun jawoord toch van harte verbonden hebben aan het kerkverband? Als een kerkverband met zulke overtuiging een standpunt inneemt voor onze Statenvertaling is het dan onze gezamenlijke inspanning waard om op

dit punt de eenheid te bewaren? We betreuren het uitermate dat door dit zelfstandige initiatief van het bestuur van de Gereformeerde Bond binnen de PKN deze eenheid onder druk komt te staan. Laat ons hopen en bidden, dat zoals dat vanaf 1907 nooit een punt geweest is, het gebruik van dezelfde Bijbelvertaling onder ons - ondanks initiatieven van derden - nooit een punt wordt. De synode wenst *unaniem* niets anders voor het gehele grondvlak van de gemeenten. Laat ons in kerk, school en gezin in de lijn van het verleden van harte vasthouden aan dezelfde Statenvertaling. Met recht en reden!

Misschien wat scherper gezegd: is het niet eigenwijs om in te gaan tegen een zo heldere lijn in onze gemeenten en op eigen houtje, voor persoonlijk gebruik of in het gezin toch gewoon de HSV te gebruiken? Of is dit typisch iets van onze postmoderne tijd: De kerk kan iets vinden, een ambtelijke vergadering mag een besluit nemen, maar ik maak mijn eigen keuzes, desnoods lijnrecht tegen een standpunt van de synode in. Als ik me er maar goed bij voel. Weten we echt zeker dat dit ook een bijbelse weg is waar zegen op rust voor onszelf en ons nageslacht?

Gezegend

Vanzelf, een synode bindt niemand in het geweten, maar het samen behoren tot een kerkverband geeft toch ook een gezamenlijke opdracht. Tot onderlinge samenbinding, opscherping en welzijn. We lezen in de Bijbel dat de synodevergadering van Jeruzalem geestelijk gezag had (Hand 15:29; 16:4). De besluiten werden met blijdschap ontvangen, omdat men aanvoelde dat de synode het goede van de gemeenten op het oog had (Hand 15:31). Het volgen van deze besluiten werd kennelijk door de Heere gezegend (Hand 16:5).

Op deze wijze heeft onze Generale Synode zowel in 2007 als in 2010 gesproken over de HSV. Het vertalen van de Bijbel is niet bepaald een middelmatige zaak, waarin iedereen maar zoveel mogelijk zijn eigen keuzes moet maken. De Bijbel is hét middel om tot de zaligheid te komen. Daarom gaat er vanuit de kerk opnieuw een hartelijke oproep uit om de Statenvertaling te bewaren als een pand dat ons in Gods goedheid is toebetrouwd.

(slot)

Meliskerke,
Middelburg,

ds. G.J.N. Moens
ds. J.M.D. de Heer

Michaël en Gabriël

*Michaël, de archangel... (Judas vers 9)
Ik ben Gabriël, die voor God sta...
(Lukas 1 vers 19)*

Hoewel het aantal uitverkoren engelen onzegbaar groot is (Ps. 68:18, Dan. 7:10), kent hun Schepper elk van hen in het bijzonder. Zou Hij, Die het getal der sterren telt en ze alle bij namen noemt (Ps. 147:4, Jes. 40:26), niet weten van het getal van Zijn engelen en hun namen? In de Schrift zijn echter slechts twee engelennamen te vinden, namelijk Michaël en Gabriël. Meer namen van engelen te weten is ons blijkbaar niet nuttig. We dienen ons dan ook verre te houden van de vele verzonnen engelennamen, hoe fraai en indrukwekkend ze ook klinken.

Michaël, de archangel

1. Uit hetgeen we lezen over Michaël blijkt de grootheid en hoogheid van deze engel (Dan. 10:13, 21; Judas: 9; Openb. 12:7). Judas noemt hem zelfs met nadruk de archangel. *Dé* - dat is: die grote, die bekende. En *archangel* - dat is: die in de hemelse rangorde (*hiërarchie*) kennelijk onmiddellijk onder Christus staat. Michaël is bekleed met het hoogste koninklijke engelenambt. Hij is de overste van de staande gebleven engelen; onder de banier van Vorst Immanuël gaat hij aan de spits van de hemelse heischaren. Strijdend tegen de geestelijke boosheden in de lucht; tegen dé duivel en satanas, de overste van de gevallen en verdoemde engelen (Ef. 6:12, Openb. 20:2). Altijd ten goede voor Gods strijdende kerk. Want Christus beschut en bewaart de Zijnen op de smalle weg ook door Zijn engelen, bewijzend dat Hem alle macht is gegeven in hemel en op aarde.

2. Is dit niet een troostrijke wetenschap voor het kleine kuddeke? Laten we daarbij bedenken dat het ware geloof eerbiedig blijft staan bij hetgeen de Schrift over Michaël mededeelt. Het is er wars van eraan toe of af te doen. Hoe bedrieglijk dan zijn de fantasieverhalen die men weet te schrijven over de strijd tussen Michaël en de satan; om maar niet te spreken over de gruwelijke films

die daarover in omloop zijn!

3. Sommigen -werkelijk niet de minsten- hebben Michaël vereenzelvigd met de Heere Jezus. Toch wordt hij duidelijk van Christus onderscheiden. Op de jongste dag zal de Rechter komen op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid. Dan zal -schrijft Paulus aan de Thessalonicenzen- dé archangel Hem volgen met heerscharen van engelen. Alsdan zal Christus' overwinning voor aller oog schitteren en in die onuitsprekelijke majesteit zal ook de stem van de archangel klinken (1 Thess. 4:16). En zeker, al de nakomelingen van Adam -ook wij- zullen het zien en horen.

4. Michaël betekent: wie is gelijk God. Indrukwekkend is de prediking die van deze naam uitgaat. Immers, Michaël, die krachtens schepping zo'n uitnemende heerlijkheid heeft, roept met zijn naam de grootheid van zijn God en Koning uit. Het is zijn lust en zaligheid om Hem de hoogste lof te geven! Belijdende: Niet ik, niet ik, maar Uw Naam alleen de eer!

In de volheid des tijds zou Hij Zijn Zoon in de wereld zenden om de zondaren zalig te maken.

Gabriël, die voor God staat

1. De engelen worden krachtige helden genoemd; ook wel engelen van Gods kracht (Ps. 103:20, 2 Thess. 1:7). Maar Gabriël draag deze naam in het bijzonder. Het is zijn eigennaam. De betekenis is: held Gods, man Gods, sterke Gods of kracht van de sterke God. Zijn naam wijst op de hoge plaats die hij heeft ontvangen. Al de engelen staan voor God en allen passen vaardig op Zijn woord, maar als Gabriël tegen Zacharias zegt dat hij *voor God staat*, maakt hij aan hem bekend dat hij behoort tot één van de voornaamste engelen. In dit verband is het opmerkelijk dat Johannes schrijft: 'En ik zag de

zeven engelen, *die voor God stonden*' (Openb. 8:2). We lezen van David dat hij vele helden had, maar zij kwamen niet tot de drie voornaamste (1 Kron. 11:10, 21). Zo mogen we ook zeggen dat er ontelbare engelen zijn, allen krachtige helden die voor God staan, maar dat zij niet komen tot dé zeven die voor God staan. Deze zeven hebben in het hemels heiligdom hun plaats (om zo te spreken) niet in het voorhof of het heilige, maar in het allerheiligste. Deze troongeesten zijn voor Gods troon én in de onmiddellijke nabijheid daarvan. 2. Michaël is bekleed met het hoogste *koninklijke* engelenambt. Uit wat we lezen van Gabriël mogen we denken dat hij de voornaamste is van al de engelen die het *profetische* ambt ontvingen. Dat hij, evenals Michaël, in de hemelse rangorde der engelen onmiddellijk onder Christus (het Hoofd der engelen) zijn plaats heeft. Hij was het dan ook die gezonden werd om Gods raad bekend te maken aangaande de volheid des tijds. Aangaande die grote verborgenheid van het Evangelie: God geopenbaard in het vlees. Juist hij kwam tot Daniël, en eeuwen later tot Zacharias en Maria (Dan. 8:16, 9:20 en 21, Luk. 1:1vv en 26vv).

De Engel des Heeren

Eenmaal kwam Gods Zoon in een aangenomen mannenlichaam tot Abraham. De vervulling van de belofte was nabij: ongeveer een jaar later zou Sara een zoon hebben (Gen. 18:10). Ook kwam de Engel des HEEREN tot de huisvrouw van Manoach. 'Zie, gij zult zwanger worden en een zoon baren... dat knechtje zal een nazireeër Gods zijn...' (Richt. 13:5). Izak was het kind der belofte, heenwijzend naar het Zaad der vrouw. Simson zou beginnen Israël te verlossen uit der Filistijnen hand. Tot een prediking dat Degene die na hem kwam sterker was dan hij. Want de belofde Messias zou Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden. Dood, hel en graf zou Hij volkomen overwinnen. Zowel de geboorte van Izak als Simson was dus evangelieverkondiging. De Verbonds-God dacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt! Ja, in de volheid des tijds zou Hij Zijn Zoon in de wereld zenden om de zondaren zalig te maken.

De Engel des HEEREN Zélf ging tot Abraham en Manoachs huisvrouw om hen Gods raad aangaande de geboorte van Izak en Simson bekend te maken. Niet Gabriël, maar Hijzelf. Het ging om grote zaken die ten diepste over Hemzelf gingen. Hij kwam in een aangenomen lichaam, maar was

dáármee niet onzer één. Dat lichaam was immers niet vlees van ons vlees en gebeente van ons gebeente. Toch, met Zijn komen in mansgedaante toonde Hij Zijn gewilligheid om de menselijke natuur aan te nemen. Op 's Vaders tijd zou Hij worden uit een vrouw. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen! Naar de eis van Gods recht zou de Middelaar Gods en der mensen tegelijk waarachtig God én waarachtig en rechtvaardig mens zijn. De mensen in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Gepast en bekwaam om Zijn bruidsgemeente te verlossen met een eeuwige verlossing.

Maar wie zou de geboorte bekendmaken van Johannes, van de engel die uit zou gaan voor het aangezicht van de Engel des verbonds (Mal. 3:1)? Ja, wat

meer is, wie zou gezonden worden tot de maagd Maria om haar te zeggen dat zij de moeder des Heeren zou zijn? De geboortes van Izak en Simson waren uitnemende zaken, maar de geboorte van Immanuël gaat alles te boven!

Zou nu Gods Zoon ook Zélf komen om dit te verkondigen? Hij, Die zeggen kon: Eer Maria was, ben Ik; Die van eeuwigheid heeft Hij medebesloten dat Maria Zijn moeder zou zijn?

Dit is onzegbaar teer. Ontbindt de schoenen van uw voeten, want deze plaats is heilig land! Nee, niet de Engel des Heeren zal gaan tot Zacharias en Maria maar Gabriël, de hoogste drager van het profetisch engelenambt. Niet de Man Gods (Richt. 13:8) maar de man Gods. Nee, Gabriël is met al zijn voortreffelijkheid toch niet met de Engel des Heeren te vergelijken. Toch, nu

komt hij -om zo te spreken- als eerste in aanmerking om Gods raadsbesluiten bekend te maken. Dezelfde die eens snellijk tot Daniël kwam gevlogen (Dan. 9:21), stond negen maanden voor de geboorte van Christus in het heilige en werd van de priester Zacharias gezien. En zes maanden later werd hij van God de Vader gezonden naar Maria, van wie Jesaja gesproken had: 'Ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn naam IMMANUEL heten' (Jes. 7:14). 'Want de Heere heeft wat nieuws op de aarde geschapen: De vrouw zal de Man omvangen' (Jer. 31:22).

(wordt vervolgd)

Genemuiden, ds. C. Hogchem

KLEINE GEMEENTEN

6

Mijdrecht

De Gereformeerde Gemeente van Mijdrecht, gelegen aan de rand van het Groene Hart in het uiterste noordwesten van de provincie Utrecht, kent een roerige geschiedenis. Het ontstaan ervan gaat terug tot de eerste decennia van de twintigste eeuw, als verschillende personen uit onvrede de Nederlandse Hervormde Kerk verlaten en voortaan thuis een preek lezen. Er worden ook predikanten uitgenodigd, 'die staan in de traditie van de oudvaders'.

Na verloop van tijd groeit het gezelschap van thuislezers uit tot een huisgemeente en sluit men zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Vanaf 1927 worden er ook 's zondags kerkdiensten belegd. In hetzelfde jaar wordt er in opdracht van G. den Her-

tog begonnen met de bouw van een 'klein maar keurig' kerkje. Begin 1928 neemt ds. G.H. Kersten dit gebouw in gebruik. Na ruim tien jaar als afdeling van Utrecht te hebben gefungeerd, vindt op 25 november 1938 de instituering tot zelfstandige gemeente plaats.

De schorsing van ds. R. Kok, in januari 1950, trekt diepe sporen in de gemeente. Omdat verschillende kerkenraadsleden zich niet met het synodebesluit kunnen verenigen, leidt dit in Mijdrecht uiteindelijk tot een breuk met het kerkverband en verlaat het merendeel van de leden de Gereformeerde Gemeenten.

Voor degenen die het kerkverband trouw wensen te blijven, betekent dit dat er naar een ander onderkomen moet worden omgezien. Dankzij de medewerking van de burgerlijke gemeente kan er al spoedig een oude kleuterschool worden gehuurd. Nadat er tijdens een kerkdienst een stuk cement naar beneden is gekomen en een kerkgangster met haar stok door de vloer is gezakt, moet de kleuterschool in maart 1966 op last van het gemeentebestuur worden verlaten. Gedurende negen maanden mag er dan een middagdienst in de Chris-

Van de 157 gemeenten die ons kerkverband telt, zijn er 21 met minder dan honderd leden en doopleden. Sommige gemeenten zijn altijd klein geweest; andere gemeenten hebben vooral de laatste jaren te maken met een daling van het ledental, met alle gevolgen van dien. In tien afleveringen gaan we op bezoek bij kleine gemeenten. Dit keer: Mijdrecht.

telijke Gereformeerde Kerk worden gehouden. Omdat er geen ander gebouw beschikbaar is, komen de morgendiensten in die tijd te vervallen. Met de ingebruikname van een nieuw kerkgebouw, in december 1966, komt er een eind aan deze moeilijke periode.

Met 48 leden en 39 doopleden is Mijdrecht een van de grotere kleine gemeenten. Schommelde het ledental in het verleden tussen de 39 in het begin van de jaren vijftig, en 149 in de tweede helft van de jaren tachtig, sindsdien is er vrijwel jaarlijks sprake van een lichte daling.

Volgens ouderling J.A. Cromwijk is de teruggang onder meer te wijten aan het feit dat er nogal wat boeren en tuinders zijn uitgekocht in verband met woningbouwplannen of natuur-

ontwikkeling. Daarnaast was het ontbreken van een eigen school voor sommige gezinnen aanleiding om elders huisvesting te zoeken.

Enkele jaren geleden leek het er even op dat Cromwijk ook zelf zou moeten vertrekken. De recessie zette echter een streep door die plannen. 'Voor ons was dat opnieuw een bewijs dat ons leven wordt bestuurd, dat we zelf onze levensweg niet bepalen en ook niet hoeven te bepalen'.

Mijdrecht is een streekgemeente. 'Onze leden wonen tot in de wijde omtrek van het dorp. Slechts een beperkt aantal leden woont in Mijdrecht zelf. Dat zijn vooral de ouderen. Omdat het dorp Mijdrecht grotendeels onkerkelijk is, leven deze leden hier wel enigszins op een eiland. Maar als kerkelijke gemeente doen we dat eigenlijk ook. Als wij 's zondagsmorgens naar de kerk rijden, zijn de meeste gordijnen nog dicht en komen we hooguit een hardloper of een wielrenner tegen'.

Momenteel bestaat de kerkenraad uit twee ouderlingen en twee diakenen. In het verleden is dat wel eens anders geweest. 'Uit ervaring weet ik wat het is om er als ouderling alleen voor te staan. Het oudste lid stelde toen echter voor om ook de diakenen 's zondags een keer te laten lezen. Daarover nadenkend, kwam de geschiedenis van Jethro bij Mozes in mijn gedachten en kreeg ik vrijmoedigheid om die vraag aan mijn medebroeders voor te leggen. Zij hebben daar toen in bewilligd. Vanuit de gemeente hebben we er nooit één negatieve reactie op gehad'.

Met zo'n 65 kerkgangers is de opkomst tijdens de zondagse kerkdiensten goed te noemen. 'Naast onze eigen leden hebben we ook verschillende meelevenenden, die zich bij ons onder het Woord zetten. Tijdens de weekdiensten is de opkomst van de eigen leden helaas wat minder, maar dan zijn er nogal wat mensen uit de omtrek aanwezig. Ook zien we dan regelmatig enkele Oud Gereformeerden en Christelijk Gereformeerden in de kerk'.

Momenteel wordt er aan twee groepen catechisatie gegeven. Ook probeert de kerkenraad zelf de belijdeniscatechisatie te verzorgen. 'In het verleden hebben ds. A. Bac en student J. van Rijswijk verschillende jaren de belijdeniscatechisatie verzorgd. Daarnaast hebben we ook wel eens meegelift met Woerden. Maar de laatste jaren proberen we het zelf weer te doen'.

Het verenigingswerk functioneert goed. Er is een actieve jeugdvereniging. Ook de vrouwenvereniging ontplooit de nodige activiteiten. Om de veertien dagen komen de leden bij elkaar. De ene keer wordt er een Bijbelstudie gehouden, de andere keer wordt er iets aan handwerken gedaan. Daarnaast wordt ieder jaar een verkoping ten bate van de zending en de evangelisatie gehouden.

Een ander hoogtepunt in het gemeentelijke leven vormt de kerstmiddag. 'Op Tweede Kerstdag is jong en oud bij elkaar en staan we bij de kerstgeschiedenis stil. Het is al jaren gebruikelijk dat een van de studenten van de Theologische School dan de kerstgeschiedenis vertelt. Heel wat mensen in de gemeente zien naar deze middag uit'.

Over de preekvoorziening is Cromwijk tevreden. 'Hoewel we natuurlijk graag nog meer predikanten en studenten zouden verwelkomen, hebben we 's zondags redelijk vaak een voorganger. In nogal wat gevallen betreft het een derde beurt, maar er zijn ook predikanten of studenten die een hele zondag komen. Daarnaast weten ook de emerituspredikanten de weg naar Mijdrecht gelukkig goed te vinden. Maar wat nog groter is: naar eigen zeggen kunnen ze hier hun woord nog kwijt en hebben ze het ook voor zichzelf nog wel eens goed'.

Financiële zorgen kent de gemeente niet. 'De offervaardigheid van de gemeente is groot. Ook bij de bouw van de vergaderzaal, enkele jaren geleden, hebben we als kerkenraad wel eens verwonderd gestaan over de financiële bijdragen. Overigens hebben de leden toen ook daadwerkelijk de handen uit de mouwen gestoken, om zoveel mogelijk werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. Dat was een prachtige tijd'.

Het is opvallend dat het beroepingswerk weer ter hand is genomen. 'Bij herhaling hebben de leden hierop aangedrongen. In nauw overleg met de gemeente van Nieuwer ter Aa hebben we toen besloten om minimaal één keer per jaar gezamenlijk een beroep uit te brengen. Daarover zijn goede afspraken met elkaar gemaakt. Of het verantwoord is? Voor de Heere is niets onmogelijk. Als het in Zijn

gunst is, zal Hij er ook voor zorgen'. Over het werk Gods in de gemeente wordt met enige voorzichtigheid gesproken. 'De Heere houdt een arm en ellendig volk in zichzelf over. Soms horen we daar iets van doorklinken in de eerste ritselingen van het nieuwe leven en bemerken we dat er nog hongerige en dorstige zielen in de gemeente zijn. Maar met de ouden zeg ik altijd: Laten we het eerst maar eens laten overzomeren en overwinteren. Bovendien zit het niet altijd in de mensen die praten'.

Als de naam 'Mijdrecht' valt, komt bij menigeen de naam van wijlen ouderling L. Staat in de herinnering. 'Met diep respect denk ik nog vaak aan hem terug. Staat was een markant persoon, die veel voor de gemeente heeft betekend. Iemand die ook helder kon vertellen wat de Heere in zijn leven had gedaan en die dat een ander ook zo gunde. Gods eer was op zijn ziel gebonden. Maar met dit alles kwam hij voor zichzelf niet verder dan: een onnutte dienstknecht.

Als we het van mensen verwachten of van de omstandigheden, loopt het op een teleurstelling uit. Maar met de Heere komen we nooit beschaamd uit, want de kerk, dat is Zijn werk'.

Toen hij op 29 september 1998 onverwachts werd weggenomen, dachten velen dat het met de gemeente gebeurd zou zijn. Maar dat was niet zo. De Heere betoonde ook toen van ons af te weten. Hij schakelt mensen in, Hij neemt ze weer weg, maar betoont ook: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen.'

Wat de toekomst van de gemeente betreft, verwijst Cromwijk graag naar bovenstaande woorden. 'Het ligt alles in Zijn hand. Hij doet wat Hem behaagt. Als we het van mensen verwachten of van de omstandigheden, loopt het op een teleurstelling uit. Maar met de Heere komen we nooit beschaamd uit, want de kerk, dat is Zijn werk'.

Krabbendijke,

J.P. Sinke

BOEKENNIEUWS

“Leer mij Uw weg”, bijbels dagboek, samengesteld uit de werken van Thomas Watson, door J. Kranendonk-Gijssen; uitg. De Banier, Apeldoorn. ISBN 978 90 336 09145; 372 blz.; € 16,90.

Dagboeken blijken in een blijvende behoefte te voorzien. Het is van groot belang dat er naast de Schrift verantwoorde dagboeken worden gebruikt. Het is niet best als men zich dagelijks laat leiden door een verkeerde gids. De samensteller van dit dagboek put uit een goede bron. Ze brengt de huidige generatie lezers in haar nieuwe werk opnieuw in aanraking met de rijkdommen uit het verleden.

De Engelse predikant Thomas Watson werd geboren tussen 1616 en 1620. Hij was een bijzonder geliefd prediker. In zijn woonplaats Londen trok hij altijd volle kerken. Hij stierf in 1689 (of 1690) op het moment dat hij op zijn kamer lag te bidden. Veel preken en andere werken van hem zijn bewaard gebleven. Hieruit zijn dagboekstukjes samengesteld. Voor elke dag is er een indringende boodschap!

De lezer van dit dagboek wordt getroffen door de ernst en eerlijkheid van Watson. Zeer indringend wijst hij op de noodzaak om in Christus gevonden te worden. Het dagboek is vanwege het heldere taalgebruik geschikt voor ouderen én jongeren. Watson weet de boodschap heel dichtbij te brengen door allerlei voorbeelden uit het dagelijks leven te gebruiken. Juist voor jongeren is het daardoor zo'n toegankelijk dagboek geworden. Het volgende citaat moge dat illustreren:

'Het is Gods gewone manier van doen om iemand arm van geest te maken en hem dán met de genade van de Geest te vervullen. Hij gaat met een zondaar te werk zoals een horlogemaker dat doet met een wekker. Eerst wordt deze stukje voor stukje uit elkaar gehaald, daarna worden de wieltjes en stukjes weer in elkaar gepast. Zo breekt de Heere onze God de mens eerst helemaal aan stukken, Hij toont hem zijn verloren staat en dán brengt Hij hem weer in orde. Wie niet arm van geest is, is niet bekwaam om enige genade te ontvangen. Wie opgeblazen is en vervuld met een gevoel van zelfgenoegzaamheid en eigenwaarde, is

voor Christus niet bekwaam. Zo iemand is al vol van zichzelf. Een hand die gevuld is, kan geen goud aanpakken. Een glas moet eerst geledigd worden voor er wijn in geschonken kan worden. Zo ontledigt God de mens eerst van zichzelf, voordat Hij hem de kostelijke wijn van genade

instort. Alleen de armen van geest staan met Christus in betrekking'.

Bij een dagboek als dit is het heel belangrijk dat de oorspronkelijke auteur recht wordt gedaan. Met gedeeltelijke citaten, die uit de context worden gehaald, kan men iemand immers alles laten zeggen. Ik ben ervan overtuigd dat mevrouw Kranendonk er alles aan heeft gedaan om de bedoeling van Watson zo getrouw mogelijk tot zijn recht te laten komen. En dat is in het samenstellen van een dagboek een hele kunst. Ook viel mij op het evenwicht in de gekozen teksten. Er is voor allen een boodschap. Van harte aanbevelen.

Nunspeet,

ds. A. Schot

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Emmeloord:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Te Hoogeveen:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Oudemirdum:

ds. D. de Wit te Rijssen-West;

Te Sheboygan (U.S.A.):

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

BEDANKT

Voor Katwijk aan Zee:

ds. F. Mulder te Wageningen;

Voor Nieuwdorp: ds. P. Melis te Veen;

Voor Randburg (Z.A.): ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **27 november** hoopt ds. G.W.S. Mulder voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in

het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe, Oostzijde 2-b, die om 15.00 uur begint. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE RHENEN

Op **zaterdag 27 november** zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen een aangepaste kerkdienst gehouden worden voor mensen met een verstandelijke handicap. Aankomst: 15.00 uur. Voorganger: ds. A. Verschuure. Het thema van de preek is: "De heerlijke gang van Christus voor en in Zijn Kerk", n.a.v. Spreuken 30:29-31a in het beeld van twee dieren, namelijk de leeuw en de snelle windhond.

Iedereen - wel of niet gehandicapt - is van harte welkom.

BERICHTEN

■ LEENRECHT KERKBIBLIOTHEKEN

Kerkbibliotheken zijn leenrecht verschuldigd aan stichting Cedar over de uitgeleende boeken. Uitgevers en auteurs

van de uitgeleende boeken ontvangen opbrengsten vanuit dit leenrecht. Deze opbrengst wordt verdeeld over alle auteurs als er geen opgave op ISBN-code wordt gedaan. Als de kerkbibliotheken,

naast de jaarlijkse opgave van het aantal uitgeleende boeken, ook een opgave op ISBN-code aan stichting Cedar doen, dan komt een groter deel van het leenrecht bij de uitgever en auteur van de uitgeleende boeken terecht. Om via Cedar de gegevens op ISBN-code aan te leveren moeten kerkbibliotheken zich melden bij leenrecht@cedar.nl. Wij bevelen kerkbibliotheken die op ISBN-code aan kunnen leveren aan hiervan gebruik te maken. Voor verdere informatie hierover kunt u terecht bij het Kerkelijk Bureau Gereformeerde Gemeenten, tel. 0348-489900, e-mail kbgg@cbgg.nl

■ VERKOPING TE RIDDERKERK-SLIKKERVEER

Verkoping (met o.a. muziekprogramma) op **vrijdag 3 december**, van 17.30-22.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Ridderkerk-Slikkerveen, Oranjestraat 110. De opbrengst is t.b.v. de jeugdwerkactie "Wordt vervolgd".

■ 50 JAAR ZENDINGSCOMMISSIE H.I. AMBACHT

De PZC in Hendrik-Ido-Ambacht bestaat 50 jaar. Op een gemeenteavond op **2 december** hopen we hieraan aandacht aan te schenken. Dan geeft Lenie Ippel ons een presentatie over 'Nigeria na 40 jaar'. Dhr. J van Toor van het zendingsbureau zal het een en ander toelichten over 'Thuisfront van de zending in de afgelopen 50 jaar'.

De avond begint om 19.45 uur en rond 21.30 uur zal de sluiting zijn. Collecte t.b.v. ons zendingswerk

De zendingscommissie

■ PSALMZANGAVOND TE OPHEUSDEN

Psalmzangavond op **zaterdag 4 december**, aanvang 19.30 uur, in de kerk

van de Geref. Gemeente te Opheusden, Reigerstraat 11. M.m.v. Betuwse bovenstemgroep en organist Pieter Heykoop. Meditatie door student J. van Laar.

■ GROOT SAMENGESTELD JONGERENKOOR

Het Groot Samengesteld Jongerenkoor (GSJK) o.l.v. Evert van Dijkhuizen zoekt enthousiaste jongeren vanaf 16 jaar voor de repetities en concerten in 2011. Dan bestaat het GSJK 15 jaar. Speciaal voor dat lustrum wordt de leeftijdsgrens eenmalig verhoogd tot 45 jaar, zodat ook oud-leden weer een keer kunnen meezingen. De opbrengst van de concerten is bestemd voor de JBG.

Zin om mee te doen? Stuur een mail naar lydiavogelaar@kliksafe.nl en je krijgt per omgaande alle informatie over het GSJK 2011 toegestuurd. Er zijn al 200 aanmeldingen binnen.

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Dinsdag 9 november jl. ontving ouderling J. de Witte uit handen van burgemeester Schouwenaar de versierselen die behoren bij het lidmaatschap van de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving deze koninklijke onderscheiding bij zijn afscheid als pastoraal werker van zorgcentrum Eben Haëzer in Middelburg. Daar werkte hij tien jaar. Naast zijn contract met Stichting Zorgverlening deed hij met de liefde van zijn hart veel pastoraal werk in het zorgcentrum. Verder dient onze geliefde broeder inmiddels 36 jaar in het ambt, eerst enkele jaren als diaken en vervolgens vele jaren als ouderling. De Heere doe hem met alles eindigen in Hem Die al die tijd heeft gedragen.

Kerkenraad Geref. Gemeente Middelburg-Centrum

rens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Deventer 10.00 en 15.00 uur stud. Visser; Dinteloord 14.30 uur ds. Bakker; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 15.00 uur ds. De Wit; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. Schipper; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur stud. Visser; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. Boeder; Enter 9.30 en 15.00 uur stud. Baaijens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Van der Net; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 18.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hellevoetsluis 18.00 uur ds. P. Mulder; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. Schreuder; Hoofddorp 9.30 uur ds. Driessen en 18.30 uur stud. Huijser; Hoogeveen 15.00 uur ds. Vogelaar; Hoogvliet 10.00 uur ds. Van Gelder; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 18.00 uur ds. Tuinier; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Lelystad 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. Neele en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur leesdienst; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuw-dorp 14.30 uur ds. Baan en 18.30 uur ds. Meeuse; Nieuwe Tonge 15.00 uur ds. Maljaars; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 16.00 uur ds. Moens; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Mouw; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Ooltgensplaat 9.30 uur ds. C. Harinck; Oosterland 14.00 uur ds. Moens; Oostkapelle 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Tuinier; Oostvoorne 19.00 uur ds. Terlouw; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Van Krimpen; Opperdoes 10.00 uur ds.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 28 NOVEMBER 2010

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalst 14.30 uur ds. Labee; Alblas-serdam 9.30 ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. Bruggge; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Kattenberg; Andijk 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur ds. Heijkamp; Apeldoorn 10.00 uur ds.

J. Karels en 18.00 uur stud. Baaijens; Baarendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Verweij; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 19.15 uur ds. Van der Net; Bodegraven 10.00 en 16.30 uur ds. F. Mulder; Boskoop 15.30 uur ds. Verweij; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. Ka-

Heijkamp; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur ds. Melis; Poortugaal 14.30 uur ds. Pater; Puttershoek 10.00 en 14.30 uur ds. De Leeuw; Rhenen 18.00 uur ds. Kleppe; Ridderkerk 9.30 uur leesdienst en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Joosse; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Visscher; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 19.00 uur ds. F. Mulder; Terneuzen 10.00 en 17.00 uur ds. Tanis; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. De Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Schipper; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Wierden 17.00 uur ds. Boeder; Woerden 19.00 uur ds. Van Rijswijk; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Hakvoort; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 en 15.30 uur stud. Huijser; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Paul en 16.00 uur ds. Van Gelder; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 30 NOVEMBER 2010

Dirksland 19.30 uur ds. P. Blok (voor de zending); Drachten 19.30 uur ds. Schreuder; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Brugge; Genemuiden 19.00 uur ds. Hogchem (herdenking 100-jarig bestaan); Kamperland 19.30 uur ds. Baan; Melissant 19.30 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Oosterend-Texel 19.00 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Mondria; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen.

■ WOENSDAG 1 DECEMBER 2010

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. Baan; Doetinchem 19.30 uur ds. Schreuder; Ermelo 19.30 uur ds. Mondria; Hilversum 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Leerdam 19.30 uur ds. Van Aalst; Meeuwen 19.30 uur ds. Hakvoort; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Oosterland 19.30 uur ds. Pater; Opheusden 19.30 uur ds. Van der Net; Opperdoes 19.30 uur ds. Van Manen; Poederoyen 19.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Scherpenisse 19.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. Van Belzen; Spijkenisse 19.45 uur ds. Hoogerland; Veen 19.30 uur ds. Melis; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. Karens.

■ DONDERDAG 2 DECEMBER 2010

Aalburg 19.30 uur ds. F. Mulder; Beekber-

gen 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Bodegraven 19.30 uur ds. Brugge; Borssele 19.30 uur ds. Gunst; Kampen 19.30 uur ds. De Wit; Kootwijkerbroek 13.15 uur ds. Beens (huw.bev.); Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Nijkerk 19.30 uur ds. Vogelaar; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Baan; Ouddorp 19.30 uur ds. Hakvoort; Puttershoek 19.30 uur ds. Schot; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Leeuw; Westzaan 19.30 uur ds. Schipper.

■ VRIJDAG 3 DECEMBER 2010

Kootwijkerbroek 14.30 uur ds. Beens (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. G. van de Breevaart; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 ev. J. Witte en 18.30 uur (openb.bel.) ds. W.J. Karels.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Comité's Gereformeerde Bijbelstichting Walcheren

Om het behoud van de Statenvertaling

Streekbijeenkomst D.V. 27 november 2010 om 19:30 uur
Ter Hoogekerker, Willem Teellinckstraat 3, Middelburg

Gezinnen en vooral ook onze jongeren worden uitgenodigd.

1. Opening, Uw Woord is zeer geloutherd ds. J.M.D. de Heer
2. Geschenk van de Statenvertaling ds. M. Krijgsman
3. Herziening van de Statenvertaling ds. G.J.N. Moens
4. Korte pauze
5. Vragenbespreking
6. Sluiting ds. H. Juffer

Spreekers zullen toelichten waarom het voor onze kerken, scholen, gezinnen zo belangrijk is dat onze huidige Statenvertaling gehandhaafd blijft.

Op zoek naar een
doopjurk of dooppakje?

Kijk op www.naaiatelier-jannie.nl
voor onze uitgebreide collectie
of bel ons voor een afspraak!

J.W. Petersen-de Langen
Beethovenlaan 54
8071 VL Nunspeet
Tel. 0341 - 257203

NU VERSCHENEN

7 preken door **ds. A. Verschuure**

€ **9,90**

**Netto opbrengst
kerkverbouw
Geref. Gemeente
Krabbendijke**

Dit boek is te bestellen bij contactpersoon actiecommissie:
A.M. Blik
Oostweg 71
4413 BS Krabbendijke
0113-501282
E-mail :
amblik@kliksafe.nl

Nette jongeman zoekt zelfst. **WOONRUIMTE** regio **Rotterdam** e.o. Tel: 06-30418850

**CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR**

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

In- en verkoop van **Theologische** en aanverwante boeken
www.boekhandeldersprille.nl

Boekhandel en Antiquariaat Versprille

Noordweg 9a, Krabbendijke,
Tel.: 0113-502004

Maandag gesloten

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en mediagebruik.

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Kraamzorg

Bel 0187 - 48 91 73
b.g.g. 0342-49 21 55
ma - vr: 9.00-11.00 uur
en van 13.00-15.00 uur
vr: ook van 19.00-21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00-11.00 uur
vr: ook van 19.00-21.00 uur

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 69 74 38
Mobiël: 0610 64 28 07

Wij verzorgen alléén begrafenissen

De Laatste Zorg
Begrafenisverzorging
Joop van Dijk Joh.zn.

- **Geen crematies.**
- Begrafenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begrafenissen in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg. ten Veldestraat 22 M 06-20 36 10 34
8281 ZS Genemuiden F 038-385 87 66
E info@delaatstezorg.nl
T 038-385 42 30 I www.delaatstezorg.nl

Te huur gevraagd: zelfstandige woonruimte in de (wijde) omgeving van **APELDOORN** voor werkende jonge vrouw. Voor vragen of reactie bel: 06-12510456.

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Bjanssen 0113 - 34 03 07

Wij verzorgen begrafenissen in geheel Zuid- en Noord Beveland

Wilsbeschikking kunt u bij ons aanvragen
"Zo wil ik het als mijn sterven daar is"

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle,
Mobiël 06 53 23 73 20
www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Geen crematies

Kool Boeken
Boek & Cadeau

**Antiquariaat - Taxaties -
Veilingen - Boek & Cadeau**

**D.V zaterdag 11 December
Boekenveiling.
Catalogus op aanvraag**

**Koolboeken voor al uw
Oude en Nieuwe boeken!**

Hoofdweg 202, 6744 WR
Ederveen, 0318-574290
info@koolboeken.nl
www.koolboeken.nl

Ederveen

Kies voor diepgang

www.gezinsgids.nl 030 2303500
*Prijs op basis van incasso

3 maanden
€ 15*

GezinsGids
IDENTITEIT VOOR NU

Voor ambtskleding
een passende collectie

den Engelsman & van Driel

www.denengelsmanenvandriel.nl

Voorstraat 15, 4697 EH Sint-Annaland, tel. + fax (0166) 65 24 90
maandagmorgen gesloten, vrijdagavond koopavond

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS
DOMUS
UNICO
VIVACE
CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.
Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

Familie/ vakantiehuis
"Haus Irmgard" op de Hunsrück
(Duitsland) ± 25 km vanaf de moe-
zel en ± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld
in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hetankermaritiem.nl/
hausirmgard.html
Tel. 06 20735340/ 0620735341

Ambtskleding
2- of 3-delige kostuums, preekjassen
overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums
jacquets, gilets, schoenen,
accessoires

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Te koop gevraagd
Theologische boeken
0577-401065

GERT JAN
KREIJKES
uitvaartverzorging

dienstbaar in vertrouwen

ongeacht uw verzekering
verzorgen wij begravingen in Rijssen en omstreken

G.J. Kreijkes	G. Pluimers
Piet Heinstraat 26 7461 EZ Rijssen	De Steege 1 7462 VA Rijssen
Tel. 06-51911174 Tel. 0548-520159	Tel. 06-15683351 Tel. 0548-515946

www.gertjankreijkes.nl

Te huur in Canada, een
vakantiewoning dichtbij Norwich
(Ontario). Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

Begrafenisonderneming
De Kloe

Delkant 8 - 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
*
Voor Leerdam en omstreken
J.H. van Panhuis 06 - 51 52 31 03
*
www.begrafenisondernemingdekloe.nl

Fides
praktijk voor diagnostiek en psychosociale hulpverlening

Een vertrouwd adres voor hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen
vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt ook bij ons terecht voor psycho-
logisch onderzoek, PGB-aanvragen,
sociale vaardigheidstrainingen en
onderzoek en begeleiding van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel gerust voor informatie of
aanmelding! Tel. 0342 - 41 99 77
www.fideshulpverlening.nl

Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld

Israël verdient... onze steun!

Geeft gij hun te eten...

Gaarkeukens. In Oekraïne en Moldavië krijgen de allerarmsten dagelijks voedsel verstrekt door de Joods-christelijke gemeenten. Daarbij gaat ook het Woord open.

Dit is een samenwerkingsproject van het Deputaatschap Bijzondere Noden en het Deputaatschap voor Israël.

Uw gift is welkom op nr. 4618 63 723
t.n.v. Deputaatschap voor Israël

Postbus 400
3440 AK Woerden
Tel. 0348 - 489 929
E-mail: info@boardforisrael.nl

Een presentatie over evangelisatie.

In kerk en op school

- Geestelijke nood in Nederland
- Bijbelse opdracht van evangelisatie
- Evangelisatie op de posten
- Evangelisatie vanuit de gemeenten
- Praktijkvoorbeelden
- Vragenbeantwoording

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies of scholen komt onze voorlichter 's avonds of overdag graag langs om een mooie presentatie te laten zien over het evangelisatiewerk in ons land. Informatief, bezinnend en praktisch!

Voor verenigingen: dhr. C.W. van Haften: 0341-253588.
Voor scholen (lesbrief mogelijk): dhr. K. Bel: 06-41938146.

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

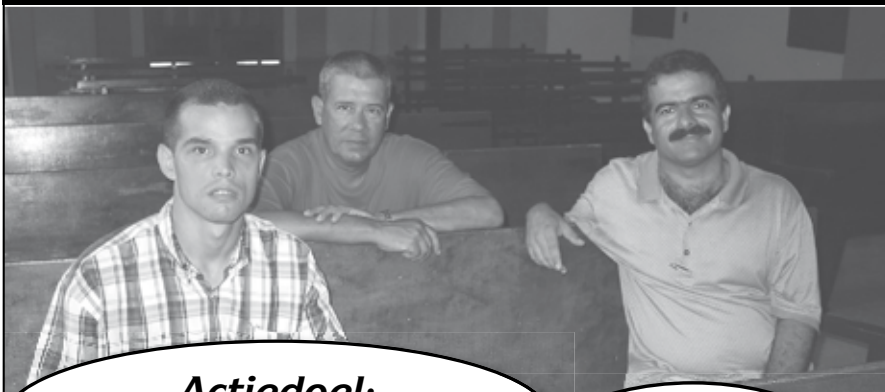
HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Najaarsactie SEZ

Actiedoel:

Stroom en boeken voor Cuba

Betaalt u mee?

Actienr.: Giro 158116
t.n.v. SEZ, Hardinxveld-Giessendam

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43
e-mail: sez@kliksafe.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelij-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Bijbels in China Broodnodig

Hoe kunt u helpen?

Voor € 10,-

geeft u 2 Chinese
kinderbijbels

Voor € 17,50

geeft u 5 Bijbels in talen
van etnische minderheden

Voor € 25,-

ondersteunt u een evangelist
om de Bijbel uit te leggen

Postbank 31.555.32 o.v.v. Bijbels / kinderbijbels
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse | www.bonisa.nl
0252 - 41 82 69

Kinderbijbels. Bijbels in de talen van etnische minderheden. Met nadruk vragen de bewoners van de bergdorpen erom.

Steunt u het werk van Bonisa financieel, zodat Bijbels en kinderbijbels uitgedeeld kunnen worden?

- Vraag vrijblijvend ons kwartaalblad aan.
- Neem contact met ons op voor een presentatie over de zendingsprojecten in China

Help mee en betaal een Bijbel voor Chinezen

Bonisa
Z E N D I N G

STICHTING ZORGVERLENING

van de Gereformeerde Gemeenten
in Zeeland

"Iedere dag
gaat de Bijbel
open en
op zondag is
er echt rust."

OPEN MIDDAG Kleinschalig wonen Nieuwerkerk

Dé gelegenheid om Stichting Zorgverlening
beter te leren kennen!

Kijk eens rond in ons gezellig ingericht pand aan de Kerkring
en maak kennis met de teamleider.

U bent van harte welkom!

Wij bieden onze bewoners een kleinschalige, huiselijke omgeving,
met liefdevolle en deskundige 24-uurs verzorging.

U kunt zich nu nog inschrijven!

Dinsdag 7 december 2010

van 14.30 - 17.30 uur

Voor meer informatie, tel. (0118) 67 66 78